

абываталя. А вось *экстрэміст* — прадпрымальнік, *экстрэміст* — сябар Канстытуцыйнага суду, *экстрэміст* — генэрал-палкоўнік — не гучыць. Сямён Шарэцкі зь ягоным дабрадушным тварам на „актраміста“ не выглядае.

Дало маху слова.

Электрычка

Алена Ціхановіч

Цяпер баранавіцкія *электрычкі* наскрозь прапахліся клубніцамі. У Менск цёткі вязуць завязаныя бялюткімі марлямі кашы, назад — сьвежы хлеб.

Электрычка — сымбаль і сродак абмену месцамі. *Электрычкай* пераліваюцца, перацякаюць, перапампоўваюцца самыя вялікія масы людзей і рэчаў — з аднаго асяродзьдзя ў другое: з правінцыйнай стыхіі ў сталічную, гарадскую. З паветра і прасторы — у тлум і цывілізацыю. І наадварот.

Электрычка — ня проста цягнік, які працуе на *электрычнасьці*. Гэта вагоны абкатанья і абжытыя, дзе дарога складаецца з вольнага і нявольнага выбару — глядзець у вакно, чытаць, слухаць, есьці, спаць, гуляць у карты, купіць газету ці марожанае, даць ці ня даць міласьціну...

Калі вы едзеце з расплюшчанымі вачыма, то *электрычка* перад вамі — і як вялізны групавы партрэт, і як краявід.

Гук *электрычкі* звычайна супакойвае. Голас нябачнага кіроўцы зьнітоўвае словы, парадак якіх на ўсё жыццё завучваецца, як пацеры: Фаніпаль, Бярэжа, Станькава, Койданава.

Эўра

Аляксандар Лукашук

Эўра — слова *эўрапейскае*, але, на жаль, не беларускае — хоць выглядаць іначай магло.

Якога роду „эўра“ — жаночага, мужчынскага ці ніякага?

Папярэдні тэрмін, які прайграў *эўра* — эцю — перакладаўся як „эўрапейская грашовая адзінка“. *Эўра* — таксама грашовая адзінка, кажуць прыхільнікі жаночага роду і дадаюць ускосныя аргумэнты: марка жаночага роду; апроч таго, у банках і біржах у канцы стагодзьдзя стала намнога больш брокераў і дылераў у спадніцах — ідзе фэмінізацыя фінансавай сфэры, і *эўра* павінна быць жаночага роду.

Другі пункт гледжаньня — *эўра* больш, чымся проста грошы, і таму найлепшы тут ніякі род, нэўтральнае паняцьце, якое ўсім у *Эўропе* сьведзіць аднолькава, як сонца. Праўда, няясна, што тады рабіць тым мовам, дзе няма ніякага роду, як, напрыклад, латыскай.

Прыхільнікі мужчынскага роду спасылаюцца на Нямеччыну, якая больш за ўсіх зрабіла для ўвядзеньня новай грашовай адзінкі. Немцы кажуць *Der Euro* — ён, мужчынскі род, як і ўва ўсякай цвёрдай валюты кшталту даляра, фунта, франка. Патрыярхальную ідылію псеу хіба рубель.

Першыя дні актыўнага ўжываньня *эўра* далі такі вынік: па-расейску гавораць *адзін эўра*, па-ўкраінску — *адна эўра*, па-польску, па-чэску й па-славацку — *адно эўра*.

Стыхія беларускай мовы дапускае ўсе тры варыянты. Але мы маем прэцэдэнт — эскуда. Гэтая партугальская грашовая адзінка ўжываецца ў беларускай мове ў мужчынскім родзе: адзін эскуда.